

Nyere Fund af sjældne Biller i Jylland. II. (Coleoptera).

Af Knud Pedersen.
Langelinie 34, Silkeborg.

Pogonus luridipennis Germ.: Den 2. April 1961 fandt jeg en halv Sneg Stykker af denne Art under nogle Sten paa Vestsiden (Havsiden) af Diget, som ligger langs Kysten fra Rømdæmningen til Ballum Sluse. I Maj og Beg. af Juni fandtes Arten hyppigt men nu helt ude ved Vandkanten paa Omraader, der overskyldes af Tidevandet. Den opholdt sig i Revner i Marskleret og under de Lerklumper, som dannes, naar Leret tørrer. Arten findes sandsynligvis overalt langs Sønderjyllands Vestkyst og paa Øerne langs denne, hvor der er leret Marskbund. Sammen med *Pogonus luridipennis* levede bl. a. *Pogonus chalceus* Marsh., *Bembidion minimum* F. og *B. bipunctatus* L. Arten er hidtil kun kendt i et Par Ekspl., som staar paa Zool. Museum (efter West).

Harpalus melancholicus Dej.: En ♂ er fundet under en Sten paa en næsten steril Sandmark ved Vojens d. 9. Aug. 1960. Er tidligere kun anmeldt fra Øerne og fra Mols.

Amara anthobia Villa: Et Ekspl. taget i en Grusgrav (under Sten) ved Vojens d. 14. 8. 1960, og et, som løb fremme i Solskin, paa Mols (nær Strandkær, Fømmøller) d. 16. 4. 1961. Arten er ny for Jylland.

Triarthron maerkeli Schm. aftenketsedes i 7 Ekspl. d. 3. Sept. 1961 i Græs paa en Skovvej ved Funder sammen med bl. a. *Liodes silesiaca* Kr. og *L. nigrita* Schm. (begge talrige).

Anisotoma glabra Kugel. tog jeg første Gang ved Silkeborg d. 1. Maj 1961 paa Polyporus paa Bøg. Omkring d. 20. Maj var Arten hyppig paa Svampene sammen med *A. humeralis* F., *Bohitophagus reticulatus* L. samt *Dacne bipustulatus* Thunb. Billerne var fremme midt paa Dagen i Solskin — dog oftest paa Svampe paa Skyggesiden af Stammerne. Parring og Æglægning i Svampene, særlig hvor disse gaar over i Veddet, er iagttaget 20. Maj. Arten er kun kendt fra Hals Nørreskov og Tørning.

Agathidium mandibulare Sturm.: Et Ekspl. er sigtet af samme skimlede Avnedyng i Pamhule Skov (ved Haderslev) som *Alphitophagus bifasciatus* Say. d. 11. Marts 1961. Se senere. Arten er ny for Danmark.

Epurea deubeli Rtt.: Den 5. Aug. 1961 aftenketsede jeg et Ekspl. i Græs langs Nordkanten af en gammel Granplantage ved Vojens. 12. Aug. 1962 kiggede jeg efter den paa samme Lokalitet og fandt den talrigt paa friske Brændestabler af Gran — oftest paa Stokke, som ikke var angrebet af Barkbiller, hvad jeg ikke havde ventet! Billerne gemmer sig under Barkkanter om Dagen og sværmer ved 16-17-Tiden. Hidtil kun kendt i et enkelt Fund fra Sjælland.

Cryptophagus labilis Er.: Eksemplarer er taget i gamle, døde, meget møre Bøgestammer ved Silkeborg d. 12. 11. 1961. Arten er ny for Jylland. Billerne fandtes i Gange fra vedgnavende Insektlarver.

Atomaria procerula Er.: Et enkelt Ekspl. er sigtet i Pamhule Skov d. 11. 3. 1961 af samme skimlede Avnedynge som *Alphitophagus bifasciatus*. Ny for Jylland. Da jeg paa daværende Tidspunkt endnu ikke var begyndt at ordne mine *Atomaria*-Ekspl., har jeg desværre forsømt i Tide at søge efter flere Ekspl. i Dyn-gen. Lokaliteten er iøvrigt en sydvendt, fugtig Skraaning bestaaende af lerholdigt Morænejord bevokset — pletvis tyndt — med baade Løv- og Naaletræer. Paa Lokaliteten har jeg taget flere fine Arter som f. Eks. *Tetratoma ancora* F. og *Henoticus serratus* Gyll. (denne sidste er kun kendt i 4 danske Ekspl. — efter West).

Corticaria abietum Mtsch. har jeg fundet i Granskov ved Silkeborg; første Gang d. 22. 1. 1961. Karakteristisk for Arten er, at den opholder sig paa levende, staaende Granstammer under Barkskæl sammen med f. Eks. *Dromius*-Arter og *Aphidecta oblitterata* L. Den er ikke tidligere anmeldt fra Jylland.

Cicones variegatus Hellw. er fra Jylland hidtil kun angivet fra Brakør. Den kan tages overalt i Silkeborgskovene i *Ustulina maxima* paa Bøgestubbe og -stammer. Fangsttiderne ligger fra November til Juni.

Alphitophagus bifasciatus Say. er udbredt i Egnen omkring Vojens. Den findes om Foraaret i Kompost, Halmbunker og lign. dog i Regelen kun i faa Ekspl. Den 11. Marts 1961 fandt jeg den i tusindvis i en stor Bunke skimlede, fugtige Avner, som laa i Pamhule Skov. Ca. 3 cm under Overfladen — paa Overgang mellem tørre og meget fugtige Lag — vrimlede Billerne oveni hinanden. Saa vidt jeg kunde se, var der ingen Larver og ingen

nyklækkede Biller. Arten er Kosmopolit, men ikke tidligere fundet i Jylland.

For venlig Hjælp med Kontrol af nogle Bestemmelser vil jeg gerne takke Hr. cand. mag. B. Schjøtz-Christensen, som har bestemt *Epurea debeli*, *Corticaria abietum* og *Atomaria procerula* for mig samt gennem megen Imødekommenhed og Venlighed har været mig til stor Hjælp og Inspiration. Endvidere vil jeg takke Hr. Tullkontrollör Nils Bruce, Gårdby, Øland, for Bestemmelsen af *Cryptophagus labilis*, Hr. Professor Carl H. Lindroth, Lund, der har taget sig af *Amara anthobia* samt endelig Hr. Kontorsjef A. Strand, Oslo, for Hjælp med bl. a. *Liodes nigrita*.

Anmeldelse.

Catalogus Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. Auctoribus Victor Hansen, Einar Klefbeck et Oscar Sjöberg, Gunnar Stenius, Andreas Strand redigenda curavit Carl H. Lindroth. Udgivet af Ent. Sällsk. Lund 1960, 480 pp. Pris 50 sv. Kr.

Denne Bog fremtræder som en Slags Ny-Udgave af Helléns med flere i Helsingfors udgivne Katalog fra 1939. Kun den første og den sidste af Medarbejderne er dog fælles for begge Udgaver, og Forandringerne — Forbedringerne — er saa mange, at den maa opfattes som et ganske nyt Katalog. Om det er det, man har villet markere ved at flytte "Dania" fra Første- til Sidstepladsen i Titlen, er Anmelderen ubekendt.

Bogen er præget af sin Udgivers klare Ordenssans og intensive zoogeografiske Forstaaelse. Difficile Problemer er mesterligt løst; saaledes forekommer Ordet Finland ikke i Bogen; "Fennoscandia orientalis" omfatter ogsaa hele Karelen og hele Lapmarken. Zoogeografi og ikke Landegrænser er det til Grund liggende. De talrige Tal og sære Bogstaver i det gamle Katalog er erstattet af sorte runde Mærker, hvad der har medført — til Forbedring for Brugerne — en Udvidelse af Antallet af Omraader, hvori Gebetterne er delt: Norge til 19, Sverige til 30, Fennoscandia til 16; Danmark alene har stadig kun 3, endda med Tal markerede: Jylland, Øerne og Bornholm — en Inddeling der vel nærmest er taget fra Vejrmeldingerne. Vel er Danmark et lidet Land; men et Blik paa Kortet bagest i Bogen viser, at Omraaderne "1" og "2" er større end mange af de norske og svenske, og vores sydlige Beliggenhed burde yderligere betinge en Videredeling. Nord- og Sydjylland har udpræget Faunaforskel, og de sydlige Øer har jo vist sig at være Springbrædt for mange sydlige Arter.

Som en yderligere Tilføjelse er givet Udbredelsen i "N. Germany" (burde vel være Nord-Deutschland, aldenstund Bogen er paa baade Tysk og Engelsk, bl. a. Forordet) og "Brit. Isles"; ogsaa en zoogeografisk vel motiveret Fornyelse. Endelig maa ogsaa Arternes alfabetiske Opstilling inden for Slægten betragtes som en Lettelse — indtil Slægten bliver delt!

Den svenske Del af Kataloget foreligger desuden som selvstændigt Værk i Op. Ent. Suppl. XVIII; som bekendt er det altid en Rebus at finde Trykkeaaret i svenske Bøger; her mislykkedes det aldeles for Anmelderen.

S. L. Tuxen.